

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle yleissopimukseen tavarankansainvälisessä tiekuljetuksessa käytettävästä rahtisopimuksesta tehdyn sähköistä rahtikirjaa koskevan lisäpöytäkirjan hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi tiekuljetussopimuslain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle yleissopimukseen tavarankansainvälisessä tiekuljetuksessa käytettävästä rahtisopimuksesta tehdyn sähköistä rahtikirjaa koskevan lisäpöytäkirjan hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi tiekuljetussopimuslain muuttamisesta (HE 156/2018 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Tuomas Kaivola, liikenne- ja viestintäministeriö
- tulliyli tarkastaja Jarkko Fagerström, Tulli
- tieliikennejohtaja Marko Sillanpää, Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi)
- lakimies Eveliina Hokkanen, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- liikenne- ja viestintäministeriö
- Poliisihallitus
- Logistiikkayritysten Liitto ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- oikeusministeriö

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksellä saatettaisiin voimaan sähköistä rahtikirjaa koskeva lisäpöytäkirja yleissopimukseen tavarankansainvälisessä tiekuljetuksessa käytettävästä rahtisopimuksesta. Lisäpöytäkirja tehtiin vuonna 2008. Sen myötä sähköisen rahtikirjan käyttäminen olisi sallittu sopimusosapuolten välillä kansainvälisissä kuljetuksissa. Voimaansaattaminen tehtäisiin asiasisältöisellä lailla muuttamalla tiekuljetussopimuslakia.

Valiokunnan mietintö LiVM 25/2018 vp

Tiekuljetussopimuslakia sovelletaan kansainvälisten kuljetusten lisäksi kotimaisiin kuljetuksiin. Jotta kotimaisten ja kansainvälisten kuljetusten sääntely olisi lain tavoitteiden mukaisesti mahdollisimman yhdenmukaista, muutokset koskisivat lähtökohtaisesti myös kotimaisia kuljetuksia. Tästä lähtökohdasta olisi kuitenkin poikkeuksena velvoite sopia erikseen sähköistä rahtikirjaa koskevista menettelykysymyksistä. Se koskisi vain kansainvälisiä kuljetuksia, jotta kotimaisten kuljetusten hallinnolliset velvoitteet pysyisivät mahdollisimman kevyinä.

Esityksellä toteutettaisiin pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman Rakennetaan digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristö -kärkihanketta. Kärkihankkeen tavoitteena on suotuisan toimintaympäristön luominen digitaalisille palveluille ja uusille liiketoimintamalleille. Kärkihankkeella luodaan innovaatioita ja palveluiden syntymistä tukeva säädös- ja muu toimintaympäristö. Kärkihankkeen yhtenä hallitusohjelman loppukauden toimenpiteenä on edistää logistiikan digitalisaatiota.

Esitykseen sisältyvä lakiehdotus ehdotetaan tulevaksi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti lisäpöytäkirjaan liittymisen kanssa.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Valiokunta on jo aiemmin korostanut sähköisen rahtikirjan kehittämisen ja käyttöönoton merkitystä ja pitää näin ollen erittäin hyvänä, että esityksellä ehdotetaan hyväksyttäväksi tavaran kansainvälisessä tiekuljetuksessa käytettävästä rahtisopimuksesta tehdyn yleissopimuksen sähköistä rahtikirjaa koskeva lisäpöytäkirja. Esityksen myötä sähköisen rahtikirjan käyttäminen on sallittua sopimusosapuolten välillä sekä kansainvälisissä että kotimaisissa kuljetuksissa ja sähköisellä rahtikirjalla on samat oikeusvaikutukset kuin paperisella rahtikirjalla.

Sähköisen rahtikirjan käytöllä voi olla edullisia vaikutuksia kuljetusten taloudellisuuden, päällekkäisten tietojen kirjaamisen välttämisen, kuljetusten valvonnan ja liikenneturvallisuuden kannalta. Saadun selvityksen mukaan sähköinen rahtikirja voi helpottaa myös kabotaasin valvontaa ja nopeuttaa asioimista viranomaisten luona. Järjestelmän käytön myötä kuljetuksia koskevat tiedot ovat aiempaa helpommin viranomaisten hyödynnettävissä esimerkiksi riskiperusteisessa valvonnassa ja tietoja voidaan lähtökohtaisesti pitää myös luotettavampina. Valiokunta korostaa, että järjestelmän käyttöönotossa tulee kiinnittää erityistä huomiota tietoturvallisuuteen ja erityisesti rahtikirjan tietojen eheyden säilymiseen.

Esityksessä ei ehdoteta säädettäväksi viranomaisten toiminnasta. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että täyden hyödyn saaminen sähköisen rahtikirjan käytöstä vaatii eri viranomaisten järjestelmien yhteentoimivuutta ja sähköisten rahtikirjojen hyödyntämistä koko kuljetusketjussa. Tämä vaatii jatkossa aktiivista kehittämistyötä sekä kuljetusyritysten että viranomaisten taholta.

Valiokunta korostaa, että sähköisen rahtikirjan hyödyntämistä tulee jatkossa edistää aktiivisesti myös Euroopan unionin tasolla.

Valiokunnan mietintö LiVM 25/2018 vp

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

Voimaantulosäännös. Valiokunta on tehnyt voimaantulosäännöksen 2 momenttiin lakitekniisiä korjauksia.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 156/2018 vp tarkoitetun lisäpöytäkirjan.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 156/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

tiekuljetussopimuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tiekuljetussopimuslain (345/1979) 9 §:n 1 momentin 11 kohta sekä
lisätään 6 §:ään uusi 4 momentti, uusi 6 a §, 7 a §, 7 b § ja 9 §:n 1 momenttiin uusi 12 kohta seuraavasti:

6 §

Rahtikirjan tekeminen

Rahtikirja tai sen sisältöä vastaavat koneluettavassa muodossa olevat tiedot voidaan toimittaa sähköisesti (*sähköinen rahtikirja*) samoin kuin muu kuljetussopimuksen täytäntöönpanemiseen liittyvä viestintä.

6 a §

Sähköistä rahtikirjaa täydentävät tiedot

Rahdinkuljettajan on lähettäjän vaatimuksesta toimitettava tavarasta kuitti ja kaikki tarpeelliset tiedot, jotta lähetys voidaan yksilöidä ja sähköinen rahtikirja on käytettävissä.

Valiokunnan mietintö LiVM 25/2018 vp

Lähetäjä voi toimittaa rahdinkuljettajalle 9 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaisen luettelon ja 16 §:n mukaiset tiedot sähköisessä muodossa, mikäli ne ovat näin saatavilla ja kansainvälisissä kuljetuksissa sopimuspuolet ovat sopineet toimintavoista, joilla nämä tiedot ja sähköinen rahtikirja voidaan yhdistää toisiinsa siten, että niiden eheys on turvattu.

7 a §

Sähköisen rahtikirjan luominen ja todentaminen

Edellä 7 §:ssä säädettyä ei sovelleta sähköisiin rahtikirjoihin.

Sähköinen rahtikirja on luotava tavalla, joka varmistaa tietojen eheyden. Siihen tehtävät muutokset on pystyttävä havaitsemaan jälkikäteen ja muutokset on tehtävä niin, etteivät alkuperäiset tiedot häviä. Siinä olevien tietojen on oltava saatavissa jokaiselle, jolla on oikeus päästä näihin tietoihin.

Kuljetussopimuksen osapuolet todentavat sähköisen rahtikirjan luotettavalla sähköisellä allekirjoituksella tai muulla sähköisellä todentamismenetelmällä.

7 b §

Sähköisen rahtikirjan käyttöönotto kansainvälisissä kuljetuksissa

Jos kansainvälisessä kuljetuksessa käytetään sähköistä rahtikirjaa, kuljetussopimuksen osapuolten on sovittava tavasta, jolla:

- 1) sähköinen rahtikirja laaditaan ja toimitetaan valtuutuksen saaneelle taholle;
- 2) vahvistetaan sähköisen rahtikirjan eheys;
- 3) sähköisestä rahtikirjasta johtuviin oikeuksiin valtuutuksen saanut sopimuspuoli voi osoittaa valtuutuksensa;
- 4) vahvistetaan, että tavara on toimitettu vastaanottajalle;
- 5) sähköistä rahtikirjaa täydennetään ja muutetaan; sekä
- 6) sähköinen rahtikirja voidaan korvata muulla menetelmällä laaditulla rahtikirjalla.

9 §

Rahtikirjan sisältö kansainvälisessä kuljetuksessa

Kansainvälisessä kuljetuksessa rahtikirjasta tulee ilmetä:

-
- 11) maininta, että kuljetukseen sovelletaan 1 §:n 1 momentissa mainittua yleissopimusta taikka sen mukaista lakia, vaikka toisin olisi sovittu;
  - 12) edellä 7 b §:ssä säädettyissä tilanteissa maininta sovituista toimintavoista.
-

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Valiokunnan mietintö LiVM 25/2018 vp

Tällä lailla saatetaan voimaan tavaran kansainvälisessä tiekuljetuksessa käytettävästä rahtisopimuksesta vuonna 1956 tehdyn yleissopimuksen Genevessä 20 päivänä helmikuuta 2008 tehty lisäpöytäkirja sellaisena kuin Suomi on siihen sitoutunut.

Helsingissä 26.10.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ari Jalonen sin
varapuheenjohtaja Markku Pakkanen kesk
jäsen Olavi Ala-Nissilä kesk
jäsen Mikko Alatalo kesk
jäsen Jukka Kopra kok
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Mats Löfström r
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Katja Taimela sd
varajäsen Kauko Juhantalo kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula